

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

የሰ/መ/ቁ 253704
ታህሳስ 24 ቀን 2017ዓ/ም

ዳኞች :- ገበየሁ ፈለቀ

ደረጃ አያና

ደጃኔ አያንሳ

ኑረዲን ከድር

ብርሃኑ መንግሥቱ

አመልካች :- ወ/ሮ አገራቱ በዛ

ተጠሪ:- አቶ በላይ በዛ

ይህ መዝገብ ከሰ/መ/ቁ/ 252811 ጋር ተጣምሮ ተመርምሮ የሚከተለው የፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍርድ

ጉዳዩ፡- ሟች ያደረጉት ኑዛዜ ተጠሪን ከውርስ የሚነቅል ነው በሚል የተሰጠው ውሳኔ በስር ፍ/ቤት በግልፅ ክርክር ሳይደረግበት በሰበር ደረጃ ታይቶ የመወሰኑን አግባብነት የሚመለከት ነው፡፡ክርክሩ በተጀመረበት በዳውንት ወረዳ ፍ/ቤት አመልካቾች ተከላሽ ተጠሪ ደግሞ 1ኛ ከላሽ ሙሉ በዛ ሁለተኛ ተከላሽ በመሆን ተከራክረዋል፡፡ በተጠሪ እና ሙሉ በዛ በተባሉ አሁን የክርክሩ አካል ያልሆኑ ሰዉ በአመልካቾች ላይ የቀረበው ክስ ይዘት የሰበር አመልካቾች እና ተጠሪዎች የአንድ አባት እና እናት ልጆች ስንሆን ሟች እናታችን አደሌ ገላው በህወት ሳለች በ2002 ዓ/ም በዳውንት ወረዳ ፍትህ ጽ/ቤት ቀርባ የመሬት ይዞታዋን ተናዛልን ወራሽነታችንንም አስወስነናል የሰበር አመልካቾች ይዘው ስለሚገኙ ድርሻችንን እንዲያካፍሉን ይወሰንልን የሚል ነው፡፡ የሰበር አመልካቾች የሰጡት መልስ ይዘትም ክሱ በይርጋ ቀሪ ነው፡፡ ሟች እናታችን በ2002 ዓ/ም ለግራ ቀኖችን ያደረገችውን ኑዛዜ በ2004 ዓ/ም አንስታ ለእኛ በኑዛዜ አስተላልፋለች ፡፡ በኑዛዜው መሰረትም ድርሻችንን ተካፍለን በድርሻችን ላይ ቤት ሰርተን እየኖርን የምንገኝ ስለሆነ

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም!

የመናካፈላቸው የወርሰ ሀብት የለም የሚል ነው። ጉዳዩ በዚህ መልክ የቀረበለት የዳውንት ወረዳ ፍርድ ሚች እናታቸው በ2002 ዓ/ም ለተጠሪ ጭምር ተናዘው የነበረ ቢሆንም በ2004 ዓ/ም ለሰበር አመልካቾች የተናዘዙ ስለሆነ የ2002 ዓም ኑዛዜ ቀሪ ስለሆነ መብት ያላቸው የአሁን አመልካቾች ናቸው ሲል ወስኗል። ተጠሪ በወሳኔው ቅር ተሰኝተው ጉዳዩን በይግባኝ ለሰሜን ወሎ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ያቀረቡ ቢሆንም የዞኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የወረዳው ፍርድ ቤት ወሳኔ ስህተት የለበትም በማለት ቅሬታውን በፍ/ብ/ስ/ህ/ቁ 337 መሰረት ሰርዞታል።

ተጠሪ ቅሬታቸውን ቀጥለው ለአማራ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ያቀረቡ ሲሆን ሰበር ሰሚ ችሎቱ የስር ፍርድ ቤቶችን ወሳኔ በመሻር የዳውንት ወረዳ የዘጋውን መዝገብ በማንቀሳቀስ ሚች አደሌ ገላው በ2004 ዓ.ም ያደረገችውን ኑዛዜ በተመለከተ ኑዛዜውን በምታደርግበት ጊዜ ሙሉ ጤነኛ መሆን አለመሆኗን ከዚህም አንፃር ኑዛዜው ሊፀና ይገባል ወይስ አይገባም የሚለውን ጭብጥ በመመስረት እንደገና የግራ ቀኙን ምስክር በመስማት አስፈላጊ ከሆነም በኑዛዜው ላይ የነበሩ እማኞችን አስቀርቦ በመስማት የመሰለውን እንዲወስን ጉዳዩን ለዳውንት ወረዳ ፍርድ ቤት መልሶታል። በዚህ መነሻነት የዳውንት ወረዳ ፍርድ ቤት ተጨማሪ ምስክሮችን ከግራ ቀኙ በመስማት ሚች አደሌ ገላው በ2004 ዓ.ም ኑዛዜውን ስታደርግ ማንኛውንም ህጋዊ ተግባር ለማድረግ በምትችልበት ሁኔታ ሙሉ ጤነኛ የነበረች እና ኑዛዜውም የህግ ፎርማሊቲ በጠበቀ መልኩ የተደረገ በመሆኑ ሊፈርስ የሚችልበት የህግ አግባብ ስለሌለ ሚች አደሌ ገላው ለአመልካቾች የተናዘዘችው ኑዛዜ ሊፀና ይገባል በማለት ወሳኔ ሰጥቷል።

ተጠሪም በዚህ ወሳኔ ቅር በመሰኘት ይግባኝ ለሰሜን ወሎ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ቢያቀርቡም ከፍተኛ ፍርድ ቤቱም የሥር ፍ/ቤት ወሳኔ ጉድለት የለበትም በማለት ይግባኙን በፍ/ብ/ስ/ህ/ቁ 337 መሰረት በመሰረዝ ሳይቀበለው ቀርቷል። በመቀጠልም ተጠሪ ወሳኔውን ለማሳረም ለክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አቅርበው ሰበር ሰሚ ችሎቱም ተጠሪ የሚችል ልጅ መሆኗ ተረጋግጧል። እንዲሁም ሚች በ2004 ዓ.ም ባደረገችው ኑዛዜ ለአመልካቾች ሙሉ መሬቷን ያስተላለፈች መሆኑ ተረጋግጧል። ከዚህም አንፃር የስር ፍ/ቤት ይህ ክውርስ መንቀል ነው ወይስ አይደለም ከሚለው ነጥብ ተመልክቶ ስለኑዛዜው ህጋዊነት ሳይወስን ማለፉ ተገቢ አይደለም በማለት ክውርስ መንቀል እና አለመንቀል የህግ ክርክር በመሆኑ በዚህ ሰበር ችሎት ታይቶ እልባት ሊሰጥበት የሚገባ ነጥብ ነው ብሎ ሚች አደሌ ገላው ያደረጉት ኑዛዜ ባላቸው የገጠር ይዞታ መሬቶች በሙሉ ላይ መሆኑ የኑዛዜው ይዘት ከማሳየቱም በላይ ኑዛዜው የሚችን የገጠር ይዞታ መሬቶች የሚያጠቃልል አይደለም የሚል ክርክር አልቀረበም። ስለሆነም የሚች ኑዛዜ ጠቅላላ ኑዛዜ ሊባል እንደሚችል ከፍ/ህ/ቁ/ 912/1 ድንጋጌ መረዳት ይቻላል። ይህ ከሆነ ደግሞ ተወላጇን ክውርስ የነቀለችበት ምክንያት ስለመኖሩ የተረጋገጠ ፍሬ ነገር የለም። ለአካለ መጠን የደረሰን ተወላጅ ከገጠር መሬት ወርስ በዝምታ መንቀል የማይቻል ስለመሆኑ የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በሰ/መ/ቁ 163896 አስገዳጅ የህግ ትርጉም ሰብታል። ስለሆነም የሚች አደሌ ኑዛዜ ተጠሪን ያለምክንያት ክውርስ

የነቀለ ሆኖ ሳለ ህጋዊ ነው ተብሎ መወሰኑ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ነው በማለት ውሳኔውን ሽሮ የሚችን የውርስ የገጠር ይዞታ ለተጠሪ በድርሻ ልክ እኩል ሊካፈሉ ይገባል ሲል ወሳኔ አሳልፏል።

አመልካቾች በየግላቸው ለዚሁ ሰበር ሰሚ ችሎት የሰበር አቤቱታቸውን ያቀረቡት ከላይ በተጠቀሰው መንገድ በተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት ተፈፅሟል በማለት ሲሆን ፍ/ቤቱም ሁለቱን መዝገቦች እንዲጣመሩ አድርጓቸዋል። የአቤቱታቸውም አጭር ይዘት፡-ተጠሪ በሰበር የወረዳ ፍርድ ቤት የሚችን የውርስ ንብረት ያካፍሉን በማለት የወራሽነት ክርክር ያቀረቡት ሚች በ2004 ዓ.ም ባደረጉት ኑዛዜ መሠረት ተከራካሪ ወገኖች ክርክር የቀረበበትን ንብረት ተከፋፍለን ይዘን ከቆየን ከ9 ዓመት በኋላ በመሆኑ በፍ/ብ/ሕግ ቁጥር 1000 (1) መሰረት በሶስት አመት ይርጋ ይታገዳል ብለን ያቀረብነው የይርጋ ክርክር የታለፈው ያላግባብ ነው። ስለወርስ መነቀል አለመነቀል በሰበር ፍርድ ቤት ተነስቶ ክርክር ሳይደረግ በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ተነስቶ መወሰኑ ስህተት ነው የሚል ነው።

ይህ ሰበር ሰሚ ችሎትም መዝገቡን መርምሮ ሚች በ2004 ዓ.ም ያደረጉት ኑዛዜ ከውርስ ነቅሎኛል የሚል ክርክር ጉዳዩን በመጀመርያ ደረጃ ስልጣኑ በተመለከተው የዳውንት ወረዳ ፍ/ቤት በተጠሪ መነሳት አለመነሳቱን ተነስቷል ከተባለም በሰበር ደረጃ ታይቶ መወሰኑ ከአመልካች ይግባኝ መብት አንፃር ያለው አንደኛው በሰበር የዳውንት ወረዳ ፍ/ቤት ኑዛዜ ከውርስ ነቅሎኛል የሚለው ክርክር ከተነሳ በሰበር ደረጃ የመመርመሩን ስነ-ስርዓታዊነት፤ የይርጋ ክርክሩ በወረዳ ፍ/ቤት የታለፈበት አግባብ ከውርስ ህጉ፤ ከፍብሄር ስነ-ስርዓት ህጉ፤ የሰበር ሰሚ ችሎቱ በሰበር መዝገብ ቁጥር 37762 ከሰጠው አስገዳጅ የሰበር ውሳኔ አንፃር ተጠሪ በተገኙበት ጉዳዩን ለመመርመር ያሥቀርባል ብሎ ግራ ቀኙ ክርክር አድርገዋል።

ተጠሪም በሀምሌ 29 ቀን 2016 ዓ.ም ባቀረቡት መልስ፡-ሚች እናታችን በህይወት ሳለች ማንም ሳያስገድዳት በነፃ ፍላጎቷ ወዳና ፈቅዳ ስልጣን ባለው የመሬት አስተዳደር ፍ/ቤት ቀርባ እማኞች ባሉበት በግልፅ የኑዛዜ ስርዓት ቀድሞ በስራ ላይ በነበረው የመሬት አዋጅ ቁጥር 133/98 ደንብ ቁጥር 51/99 መሰረት የመሬት አዋጅ በሚፈቅደው መሰረት የተመን መሬቶቿን ለአመልካች እና ለተጠሪ በቀን 8/3/2002 ዓ.ም አስተላልፋለች። በዚህ መሰረት ግራቀኞችን እናታችን በህይወት ሳለች ጀምሮ በውርስ መሰረት ተከፋፍለን የየድርሻችንን ለይተን ይዘነው እንዳለ ይህ የመጀመሪያው ህጋዊ ኑዛዜ በህግ አግባብ ሳይሻር በ 2004 ዓ.ም በድጋሚ የተሰጠ ኑዛዜ በማቅረብ አመልካች አይመለከትም ልባል አይገባም ። የመጀመሪያው ኑዛዜ ሳይሻር ለሁለተኛ ጊዜ የተሰጠው ኑዛዜ ተቀባይነት ሊኖረው አይገባውም። በተሻሻለው የክልሉ የመሬት አዋጅ ቁጥር 252/2009 አንቀፅ 55 ድንጋጌ መሰረት ቀደም ሲል የተላለፈልኝ የውርስ መሬት በመሆኑ ይህም ባለይዞታዋ በህይወት ሳለች የተሰጠ ኑዛዜ በመሆኑ የፍ/ስ/ብ/ ቁጥር 1000 (1) መሰረት በ 3 ዓመት ይርጋ ቀሪ ነው ሊባል አይገባውም። እንዲሁም በፍትህብሔር ህግ ቁጥር 1853(1) መሰረት በመካከላችን የቅርብ ዝምድና ስላለን ይርጋው የሚቋረጥ ስለሆነ በይርጋ ሊታገድ አይገባም። አመልካች ያቀረበችው አዲስ የመሬት ኑዛዜ እኔን ተወላጅን ከውርስ የሚነቅለኝ ወይም ያገለለኝ በመሆኑ ኑዛዜው ተሰርዞልኝ የውርስ መሬቴን ታካፍለኝ

በማለት ነው ክርክሩ የተነሳው። በዚህ የኑዛዜ ሰነድ የመሬቱ ባለይዞታ ከውርስ ለመንቀል የደረሰችበትን ምክንያት በኑዛዜው ውስጥ ካልጠቀሰች ኑዛዜው በህግ የማይፀና መሆኑ ግልፅ ከመሆኑም በላይ በስር ፍ/ቤት በነበረኝ ክርክር ሰነዱ ከውርስ የነቀለኝ ነው፤ ኑዛዜው አመልካችን የሚጠቅም እኔን የሚጎዳ ነው ስለዚህ ይሰረዝልኝ በማለት ተከራክራለሁ ስለዚህ ክርክር አልተነሳም ሊባል አይችልም በመሆኑም የስር ፍርድ ቤት ውሳኔ ስህተት የሌለበት ስለሆነ ሊጸና የሚገባው ነው የሚል ይዘት ያለው ክርክር አቅርቦዋል።

አመልካችም በቀን 14/12/2016ዓ.ም የተፃፈ የስር ክርክራቸውን የሚያጠናክር የመልስ መልስ አቅርቦዋል።

የክርክሩ አመጣጥ የአጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ ተገለጸው ሲሆን እኛም የሥር ፍርድ ቤት ውሳኔ ላይ የተፈጸመ መሠረታዊ የሕግ ስህተት መኖር አለመኖሩን ያስቀርባል ሲበል ከተያዘው ጭብጥ አንጻር እንደሚከተለው መርምረናል።

እንደመረመርነውም ቅሬታው ያስቀርባል ሲባል የተያዘው ጭብጥ ሚች በ2004 ዓ.ም ያደረጉት ኑዛዜ ከውርስ ነቅሎኛል የሚል ክርክር ጉዳዩን በመጀመርሪያ ደረጃ ስልጣን በተመለከተው የዳውንት ወረዳ ፍ/ቤት በተጠሪ መነሳት አለመነሳቱን፤ ተነስቷል ከተባለም በሰበር ደረጃ ታይቶ መወሰኑ ከአመልካች ይግባኝ መብት አንፃር ያለው አንደኛው፤ በስር የዳውንት ወረዳ ፍ/ቤት ኑዛዜ ከውርስ ነቅሎኛል የሚለው ክርክር ከተነሳ በሰበር ደረጃ የመመርመሩን ስነ-ስርዓታዊነት፤ የይርጋ ክርክሩ በወረዳ ፍ/ቤት የታለፈበት አግባብ ከውርስ ህጉ፤ ከፍብሄር ስነ-ስርዓት ህጉ እና የሰበር ሰሚ ችሎቱ በሰበር መዝገብ ቁጥር 37762 ከሰጠው አስገዳጅ የሰበር ውሳኔ አንፃር ተጠሪ ባለቤት ጉዳዩን አጣርቶ ለመመርመር ሲሆን ከዚሁ አንጻር ጉዳዩን እንደመረመርነው ተጠሪ ኑዛዜው እኔን ከውርስ ይነቅላል የሚል ክርክር በስር ዳውንት ወረዳ ፍርድ ቤት አንስቼ ተከራክራለሁ ይበሉ እንጅ አንስተው መከራከራቸውን የወሳኔው ግልባጭ አሳይም ። የዳውንት ወረዳ ፍርድ ቤትም በዚህ ጉዳይ ላይ ያለው ነገር የለም። ተጠሪ ያቀረቡት ክስ ሚች እናታቸው አደሌ ገላው በ2002 ዓ/ም ለግራ ቀኙ ወገኖች የደረጉትን ኑዛዜ መስረት አድርገው ሲሆን 2004 ዓ/ም ለሰበር አመልካቾች በሚች የተደረገውን ኑዛዜ ያወቁት ክስን ካቀረቡ በኋላ የሰበር አመልካቾች በሰጡት መልስ ላይ ነው ። የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎትም ከሚች ጤነኛ መሆን አለመሆን በተመለከተ ተጣርቶ እንዲወሰን የሚል ጭብጥ በመያዝ ጉዳዩን ለወረዳ ፍርድ ቤት ሲመልስ ተጠሪ በኑዛዜው መነቀል አለመነቀላቸው የህግ ጉዳይ ስለሆነ መመርመር እችላለሁ ከማለቱ በስተቀር አስቀድሞ በሰጠው ውሳኔ ይህ ነጥብ በተጠሪ ክርክር ሆኖ ቀርቦ የወረዳው ፍርድ ቤት ውሳኔ አልሰጠም የሚል ድምዳሜ ላይ አልደረሰም። ከውርስ ያለህጋዊ መክንያት ተነቅያለሁ የሚል የክስ ምክንያት ተጠሪ በወረዳው ፍርድ ቤት ባቀረቡት ክስ ላይ ባለመግለጻቸው አመልካች የበኩላቸውን ክርክር በዚህ ነጥብ ላይ ማሰማት እንዳልቻሉ እና ፍርድ ቤትም በዚህ ነጥብ ላይ በግልጽ የሰጠው ውሳኔ እንደሌለ ተገንዝበናል ። በመሰረቱ ከውርስ የመነቀል አለመነቀል ጉዳይ ራሱን የቻለ ክርክር የሚደረግበት ነጥብ ነው።

በመሰረቱ በመጀመሪያ ደረጃ ጉዳዩን የተመለከተው ፍርድ ቤት በሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወገን ለበላይ ፍርድ ቤት ይግባኙን የሚያቀርበው የበታች ፍርድ ቤትን ውሳኔ ለማስለወጥ ፤ ለማሻሻል ወይም ሙሉ ውድቅ ለማድረግ ነው። ይህም ሊሆን የሚችለው ያቀረበው ክስ ወይም የመከላከያ ክርክር ኖሮት ያላግባብ ውድቅ ከሆነበት ወይም የተጠየቀው ዳኝነት በአግባቡ ሳይታይ የታለፈ ከሆነ ነው ። ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት በይግባኝ የቀረበለትን ጉዳይ የሚያስተናግደው በበታች ፍርድ ቤት የተደረገውን ክርክር እና የተጠየቀውን ዳኝነት ይዘት እንዲሁም አግባብነቱን በመመልከት ነው። ስለይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት የሚደነግገው የፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ 348(1) ሲታይ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤቱ ማናቸውም በይግባኝ የቀረበለትን ፍርድ ወይም ውሳኔ ለማጽናት ፤ ለማሻሻል ወይም ለመሻር የሚችል መሆኑን ከመደንገጉ ውጭ በመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ያልተጠየቀን ጉዳይ ዳኝነት የመስጠት ስልጣን ያለው ስለመሆኑ አያሳይም። በፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ 182(2) የተመለከተው የይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ስልጣንም የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አስተያየት መስጠት ወይም መወሰን ይገባል ነበር ብሎ በሚገምተው ጉዳይ ላይ ትእዛዝ ወይም ውሳኔ ለመስጠት የሚችል ስለመሆኑ በተጨማሪም ተገቢ መስሎ የታየውን እና ነገሩን ለማስፈጸም ተስማሚ ነው ብሎ የሚገምተውን ማናቸውንም ሌላ ውሳኔ ለመስጠት የሚችል ስለመሆኑ የተገለጸ ቢሆንም በዚህ ድንጋጌ መሰረት የተሰጡት የይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ስልጣን እና ተግባራት የሚከናወኑት በበታች ፍርድ ቤት በጉዳዩ ላይ ሥርዓቱን የጠበቀ ክርክር ሲያቀርቡና የተጠየቀ ዳኝነት ሲኖር ነው (በሰ/መ/ቁ 37762 የተሰጠውን የህግ ትርጉም ይመለከቷል) ። ይህ ካልሆነ አንድ ተከራካሪ በስነ ስርዓቱ መሰረት ክስ አቅርቦ ባልተከራከረበት ጉዳይ ባለመብት የሚሆንበት ህጋዊ ምክንያት የለም። በአሁኑ ጉዳይ ተጠሪ በስር ዳውንት ወረዳ ፍርድ ቤት በሰበር አመልካቾች ላይ ያቀረቡት ክስ እናታችን ሟች አደሌ ገላው በህይወት ሳለች በ2002 ዓ/ም በዳውንት ወረዳ ፍትህ ጽ/ቤት ቀርባ የመሬት ይዞታዋን ተናዛልን ወራሽነታችንንም አስወስነን ያለነውን የወርስ ይዞታ የሰበር አመልካቾች ይዘው ስለሚገኙ ድርሻችንን እንዲያካፍሉን ይወስንልን የሚል እንጅ በ2004 ዓ/ም በተደረገ ኑዛዜ ያለህጋዊ ምክንያት ተነቅያለሁ እና ኑዛዜው ይፍረስልኝ በማለት ዳኝነት አልጠየቁም። ከክርክራቸው አቀራረብ እንደተረዳነው ተጠሪ ክሱን ሲያቀርቡ በ2004 ዓ/ም የተደረገ ኑዛዜ መኖሩን ቢያውቁ ኖሮ በ2004 ሟች እናታቸው አደርገውታል በተባለው ኑዛዜ ላይ ያህጋዊ ምክንያት ተነቅያለሁ የሚል የክስ ምክንያት መሰረት በማድረግ ክስ ማቅረብ ይችሉ ነበር ። ሆኖም ኑዛዜው መኖሩን ያወቁት ክስ ካቀረቡ በኋላ በቀረበው መልስ ላይ በመሆኑ ስለ 2004 ዓ/ም ኑዛዜ የክስ ምክንያት ለማድረግ እድሉ ነበራቸው ለማለት የሚቻል አይደለም ። እንዲህ በሆነ ጊዜ ትክክለኛ ፍርድ ለመስጠት ይቻል ዘንድ በፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ 91(1) መሰረት ክሱ እንዲሻሻል አድርጎ ግራ ቀኙ በዚያው አግባብ ተገቢ ነው የሚሉትን ክርክር ካቀረቡ በኋላ የግራ ቀኙን ክርክር እና ማስረጃ ሰምቶ እና መርምሮ መወሰን ይገባል። የወረዳው ፍርድ ቤት የ2004 ዓም ኑዛዜን የሚመለከት ክስ በግልጽ ባልቀረበበት እና በግራ ቀኙ ይህንን ኑዛዜ አስመልክቶ የተሟላ ክርክር ባልቀረበበት ለተጨማሪ አላስፈላጊ ክርክር በማይዳርግ መልኩ ህግን መሰረት ያደረገ ውሳኔ ለመስጠት በማያስችል አግባብ ክርክሩን መምራቱን ተገንዝበናል። የክልሉ ሰበር ሰሚ

ችሎት ደግሞ በስር ፍርድ ቤት ዳኝነት ተጠይቀበት ክርክር ያልተደረገበትን ከወርስ የመነቀል እና ያለመነቀል ጉዳይ በሰበር ደረጃ አንስቶ የህግ ጉዳይ ነው በሚል ወሳኔ መስጠቱ ከላይ የተመለከተውን የክርክር አመራር ስርዓት የጣሰ በመሆኑ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 1234/2013 2013 አንቀጽ 2(4/ሀ፤ለ እና ሸ) እና 10(1/ሐ እና መ) መሰረት መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ወሳኔ ነው ብለናል።

በመሆኑም ተከታዩ ወሳኔ ተሰጥቷል።

ወሳኔ

1. የዳዉንት ወረዳ ፍርድ ቤት በመ/ቁ 0108822 ጥር 09 ቀን 2015 ዓ/ም ፤የሰሜን ወሎ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁ 38751 የካቲት 01 ቀን 2015 ዓ/ም እንዲሁም የአማራ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁ 0338316 ሀምሌ 11 ቀን 2015 ዓም በዋለው ችሎት የሰጡት ፍርድ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ነው ተብሎ በሰበር ስነ ስርዓት መመረያ ቁጥር 17/2015 አንቀጽ 9(1) መሰረት ተሸሯል ።
2. የዳዉንት ወረዳ ፍርድ ቤት የዘጋውን መዝገብ በማንቀሳቀስ የሰበር ተጠሪ ክሳቸውን እንዲያሻሽሉ ካደረገ በኋላ በ2004 ዓ/ም በሚች እናታቸው ተደርጓል በተባለው ኑዛዜ ላይ ግራ ቀኙ የሚያቀርቡትን ክርክር እና ማስረጃ መርምሮ ተገቢ ነው የሚለውን ህጋዊ ወሳኔ ይሰጥበት ዘንድ ጉዳዩን በሰበር ስነ ስርዓት መመረያ ቁጥር 17/2015 አንቀጽ 9(2) መሰረት መልሰናል ።
3. የሰበር ክርክሩ ያስከተለውን ወጪ እና ኪሳራ ግራ ቀኙ ይቻቻሉ።

ትዕዛዝ

ይህ መዝገብ ከመዝገብ ቁጥር 252811 ጋር ተጣምሮ የተመረመረ ስለሆነ ይህ ወሳኔ የዚያም መዝገብ አካል ይሁን ብለናል።

መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ፋ/ዘ